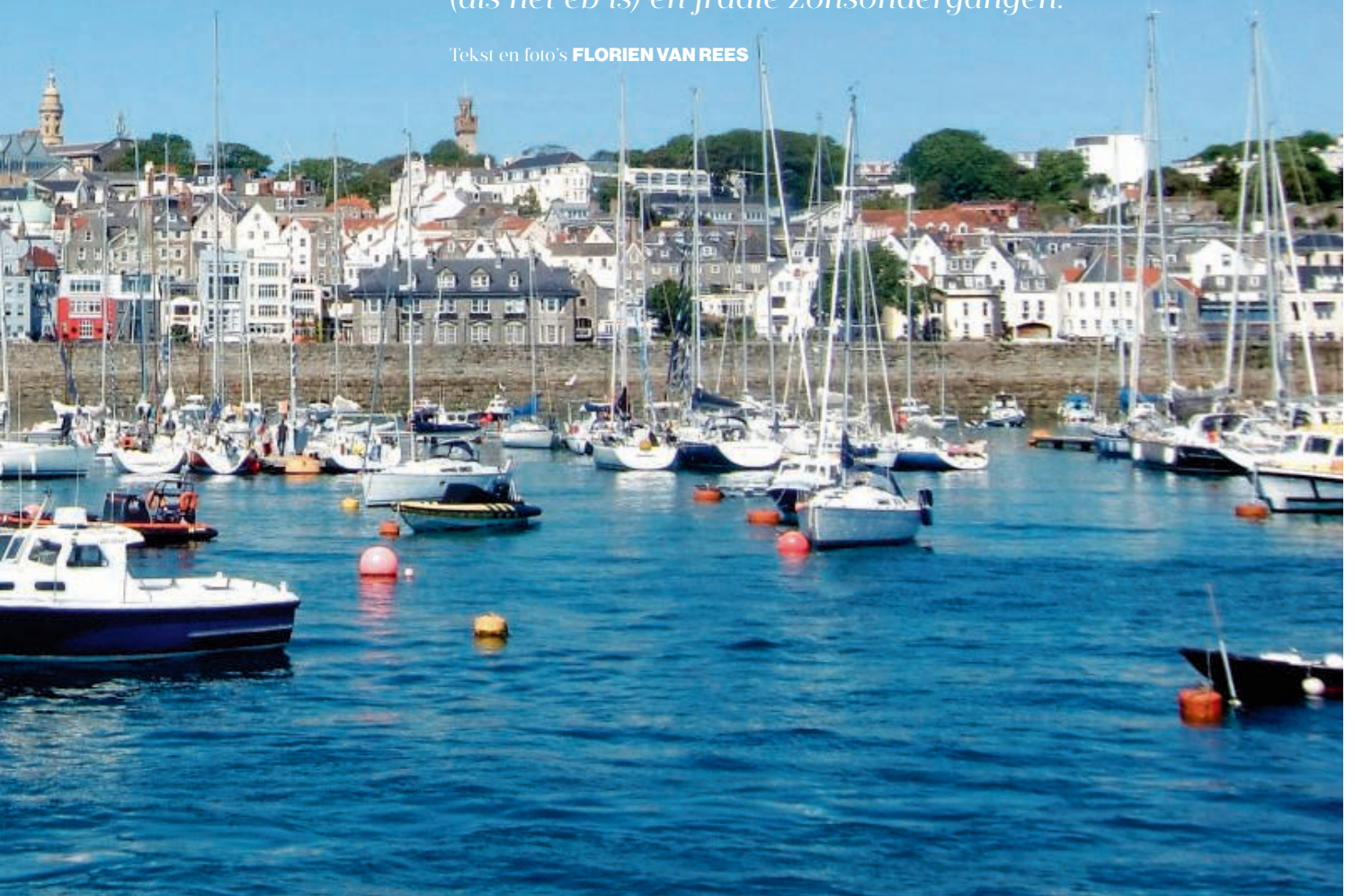

SMAKELIJK GUERNSEY

Op slechts drie kwartier vliegen liggen de Kanaaleilanden. Wandelparadijsjes met Frans eten, geschaafde auto's, brede stranden (als het eb is) en fraaie zonsondergangen.

Tekst en foto's **FLORIEN VAN REES**

Op Herm
Shell Beach bij
laagwater.

HERM LAAT ZICH IN EEN HALVE DAG VAN BOVEN TOT ONDER EN VAN LINKS NAAR RECHTS VERKENNEN

Menu du jour
Guernsey is vooral
Engels, het eten
–gelukkig– Frans.

De boer bewerkt zijn land. In het geval van Justin is dat de bodem van het Kanaal, de zee tussen Engeland en Frankrijk. Over het drooggevalen zand rijdt hij met de tractor stalen zakken heen en weer tussen zijn oesterbanken en het schip dat verderop ook op het droge ligt. Popmuziek uit de radio overstemt het geluid van de piepende lopende band waarop zijn maat de aangevoerde zakken leegstort. Gebroederlijk sorteren de getaande mannen daarna de oesters op grootte. De grootste gaan in plastic bakken, voor de export, de kleinere gaan terug in een stalen zak de zee in, om nog wat te groeien.

Een paar uur eerder had niets erop gewezen dat er zoveel bedrijvigheid was op het schip dat op de golven schommelde. Maar toen was het vloed, en dan ziet de wereld rond Herm er heel anders uit.

Herm is een van de Kanaaleilanden, twintig minuten varen vanaf het grotere Guernsey. Het is een paradijsje waar de 65 bewoners zich met quads over de paden verplaatsen en dat zich in een halve dag van boven tot onder en van

de Tasty Walks, achttien wandelingen van één tot drie uur die zijn uitgezet op Guernsey en de zustereilanden Herm, Sark en Alderney. Dat 'smakelijk' is tweeledig. De uitzichten zijn verrukkelijk en langs de routes zijn plekken om wat te eten. Dat is hier veel meer dan alleen *fish and chips*, want het is hier behoorlijk Frans.

De wandeling op Herm voert door grasland langs stranden aan een azuurblauwe zee. Op Shell Beach liggen wat mensen onder een parasol, een kind speelt in de kalme branding, een zeiljacht ligt voor anker. Een dromerig tafereel, te aanschouwen vanaf een bloemrijke klif. Even

naar de andere kant van de weg om te voorkomen dat ze nat worden. Een meisje probeert minutenlang met haar tablet een foto te maken van het opspattende water. Uiteindelijk krijgt ze zelf de volle laag, onder applaus en gejoel vanaf het terras. De hoteleigenaar geniet van zijn eigen gastvrijheid en schenkt zichzelf nog maar eens in. In de verte zakt de gouden bol geleidelijk de zee in. Magisch.

Baljuw

Guernsey mag dan een stuk groter zijn dan Herm, met z'n 65 vierkante kilometer is het nog steeds niet veel. Een soort Terschelling. Toch is het een heel land. Het valt onder de Britse kroon, maar behoort niet tot het Verenigd Koninkrijk. Behalve een leger heeft het alles van zichzelf, zoals wetgeving (ook belastingwetten), een regering (met een baljuw aan het hoofd), valuta (het Guernsey pond, door elkaar te gebruiken met het Britse pond) en verkeersregels.

Over het verkeer heeft het VVV een folder gemaakt. Handig, want hoe kom je er anders achter dat je op kruisingen met de markering *filter* moet ritsen. De auto die het eerst aankomt, mag eerst, daarna ga je om de beurt. Of zoiets. En dat terwijl je links moet rijden en de wegen heel smal zijn en ook nog eens omzoomd worden door muurtjes. Van graniet, dat niet meegeeft. Veel auto's hebben dan ook een geschaafde zijkant. Of twee. Maximumsnelheid op het eiland: 35 mile p/h (56 km p/u).

>>>

'Waarom is een klok nodig? Als je honger hebt ga je eten, als het donker is ga je slapen'

links naar rechts laat verkennen. Een paar toeristenwinkeltjes zijn er, een camping, twintig huisjes voor de verhuur, de Mermaid Tavern en een hotel. Het leven staat er in de laagste versnelling. Tekenend voor de landerige sfeer op het eilandje: de kamers in het White House Hotel hebben geen televisie, geen telefoon en klok. „Je komt hier om te relaxen”, zegt Jonathan Watson, die in het hotel werkt. „Als je honger hebt ga je eten, als het donker is ga je slapen. Waar heb je een klok voor nodig?”

Very little to do, but to liddle time to do it all, wordt over Herm gezegd. Een van de weinige dingen die er wel te doen zijn is wandelen. Op het eiland loopt een van

verderop schittert in de diepte de vrijwel lege Belvoir Bay. Denk er palmbomen bij en je waant je in de tropen.

Niks te doen hier, toch zou het fijn zijn nog even te blijven. Maar de boot naar 'het vasteland' wacht niet.

Een paar uur later, aan de westkust van Guernsey, stromen de terrassen van de hotels vol. Het zijn locals van de oostkant van het eiland, die weten dat de zon nergens zo mooi ondergaat als hier, in Cobo Bay.

Het is hoog water, er is geen strand meer. De golven beuken tegen de wal. Af en toe stroomt er wat overheen. Fietzers, motoren en cabriolets schieten dan

Guernsey heeft ook een eigen taal, Patois, maar dat wordt nauwelijks meer gesproken. In de Victorian Shop & Parlour in de hoofdstad Saint Peter Port is het wel te horen. In het 18de-eeuwse snoep- en souvenirwinkeltje staat een cd op waarop een vrouw een verhaal voorleest. Het lijkt vooral Frans, maar er zitten Scandinavische invloeden in, en veel Engels. „Misschien dat je het oude vrouwtjes achterin de bus nog kunt horen spreken, maar verder beheerst niemand het meer”, zegt Elisabeth L’hou, die, getooid in ouderwetse kledij, het winkeltje runt. „Dat komt door de Tweede Wereldoorlog. Toen de Duitsers Guernsey bezetten, werden bijna alle kinderen geëvacueerd. De bezetting heeft vijf jaar geduurd. Toen de kinderen terugkeerden uit Engeland, spraken ze Engels en dat zijn ze blijven doen.”

Veel straatnamen zijn dan juist weer in het Frans. Route de la Croix au Baillif. Rue du Manoir. La Bellieuse. Een restaurant uit de tijd dat de Normandische koning Willem de Veroveraar over de Kanaaleilanden heerste. Torens, forten, en bunkers in het landschap herinneren aan een lange reeks belegeringen.

Rotsen voor de kust vormden een natuurlijke verdediging tegen aanvallers vanaf zee. Op weinig plaatsen in de wereld is het hoogteverschil tussen eb en vloed zo groot als hier: 7 tot 11 meter. Dan verdwijnen zelfs grote rotsen onder het water. Door de eeuwen heen zijn

Uit & thuis

■ De reis

Tot 3 september heeft touroperator Sunair elke zaterdag een directe vlucht tussen Rotterdam en Guernsey en terug.

■ Het verblijf

Levendig is een verblijf in hoofdstad Saint Peter Port. Aan de andere kant van het eiland, in het westen, liggen meerdere 'zons- onderganghotels' met terrassen. De verslaggever had een prima kamer met balkon in hotel Cobo Bay. Herm heeft één hotel, het mooie White House.

■ Pakketreizen

Specialist in vakanties naar Guernsey is Sunair. Deze touroperator biedt rondreizen van een week en combinatietreizen waarbij ook andere Kanaaleilanden worden aangedaan.

■ Meer informatie

sunair.nl (reizen en hotels)
visitguernsey.com (algemeen en info over de Tasty Walks)
Geitenfarm Mandy Girard: guernseygang@cwgsy.net

Goudkust

Bij mooi weer stromen de terrassen aan de westkant van Guernsey vol voor de zonsopgang.

daardoor meer dan vijfhonderd schepen op de klippen gelopen. Ze liggen voor eeuwig op de zeebodem. Hun verhalen worden verteld in het Shipwreck Museum.

Tasty Walk nummer 2 voert door Saint Peter Port. Onder meer langs het statige huis van schrijver Victor Hugo. In dezelfde straat ligt de Corner Stone-pub, met op de tap niet alleen bier, maar ook lokaal gebrouwen cider. Gevoelige zielen ervaren wellicht iets bijzonders, want het spookt hier. Door de eeuwen heen zijn onverklaarbare geluiden gehoord in het huis boven de pub. Barkeeper Joe: „Voetstappen op de trap, het slaan van deuren terwijl er niemand was. Waarschijnlijk zijn het de onrustige geesten van vrouwen die voor heks zijn uitgemaakt. In de middeleeuwen was voor de deur de brandstapel. Voor ze werden verbrand, zaten de heksen gevangen op onze zolder.”

er zelfs porselein voor aangeleverd van Wedgwood; onbekend is of dat scherven of serviezen waren. Ruim een eeuw later is de sprookjeskapel aan verval onderhevig. Jeffrey wijst naar twee vleermuizen, bewegingloos aan het plafond. En pulkt los voegwerk uit een ronde muur. „Voor een restauratie als deze moet je zo koppig zijn als een Guernsey ezel”, lacht Jeffrey. „Nu moet ik weer verder, anders droogt m’n cement.”

Langs de wegen staan tal van *hedge veges*, onbemande stalletjes met onder meer groente, bloemen, aardappels, houtblokken en eieren van eigen bodem. Met daarnaast een bus waarin je je geld stopt. „Geef je vertrouwen, dan krijg je vertrouwen”, zegt Mandy Girard, die producten van geitenmelk aanbiedt. Harde kaas, zachte kaas, yoghurt, boter. Haar geitenhouderij ligt op een zijweg van Tasty Walk 4. Zeventien jaar geleden begon ze met het houden van Golden

Guernsey Goats. Als

‘Toen de kinderen na de oorlog terugkeerden, spraken ze Engels en dat zijn ze blijven doen’

Mini-Lourdes

De Little Chapel: één groot mozaïek.

Vijf kilometer buiten de stad, in een weelderig bloeiende, getrapte tuin, is Jeffrey Simon voorovergebogen op z’n knieën in de weer met cement. Een man op leeftijd die al anderhalf jaar met engelengeduld werkt aan het herstel van Guernseys bekendste ‘attractie’: de Little Chapel. De miniatuurversie van de grot van Lourdes is het levenswerk van de Franse broeder Deodat. Een eeuw geleden werkte hij zijn bouwswel van top tot teen en van binnen en van buiten af met een kleurrijk mozaïek van kiezels, serviesgoed, parelmoer. Deodat kreeg

hobby, omdat er nog maar zo weinig van dat oude ras waren. Het dier geeft smaakvolle melk met veel proteïnen. Dat trekt klanten, waardoor ze het steeds drukker heeft gekregen en inmiddels 32 volwassen en dertig baby-geiten heeft. Drie Franse kinderen, op bezoek met hun ouders, geven een paar kleintjes vertederd de fles. De zuigelingen lebben gretig aan de speen. Als de kleine dieren eenmaal groot zijn, gaan de mannetjes naar de slacht. Zo wacht een Guernsey-geit van Mandy hetzelfde lot als een Guernsey-oester van Justin. *Tasty.* ■